Taariix bu nëbbu bi ci aaya ñeent-fukk - Nimero fanweer ak ñeent

Esekiyel nimero fukk ak juróom

Jeff Pippenger
2026-10-28

Juróomi weer yu nëbbu

Ci 1838, Josiah Litch xamle woon na bataaxalu Lislaam bi aaya fukkeel bi di misaal, di ko lëkkale ak jamono ji aaya fukk ak juróomeel bi joxe. Ci jamono jooju, amoon na ay wàll ci waxyu wi yu ñu nëbbaloon Litch. Ba bésub 1 ut 1840, Litch siiwaloon na leeral gu gën a mat, gu aju ci li ñu ko feeñaloon gannaaw 1838 ci bataaxalu “juróomi weer”. Ci 1838, amoon na wàll ci bataaxalu “juróomi weer” bi nekk ci Peeñu ma, saar 9, bu ñu nëbbaloon Litch. Laata 1840, dindil nañu Litch tay bi tëjoon wàll wi nëbbu woon ci waxyub juróomi weer wi, te dindi tay bi tax na kàttanu Yàlla feeñ, dale ko ci 1840 ba ci 1844.

Juróomi weer yi ci aaya juróom bi dañu leen nëbb woon ba atum 2026. Bi Elisabeth génnee gannaaw juróomi weer yu mu nëbbu woon, Mary fekki na ko. Mary mooy lëkkale juróomi weeru nëbbu yi ak léebu fukki janq yi, ndaxte, wuute ak Elisabeth, Mary janq bu ëmb la woon, te Elisabeth jigéen ju ëmb la woon, fekk weesu na at yi jigéen di mana jur. Juddu yooyu ñaar ay kéemaan lañu woon, gu ci nekk ci anamam, waaye Mary janq la woon. Mboolem yonent yi dañuy wax ci mujjug àddina, te janq yi Mary di màndargaal ci jamonoy mujj yi ñooy juróomi janq yu am xel yi, ñi ànd di yëngu-yëngu bu Philadelphia bu malaaka ñatteel mi, te seen lim di téeméer ak ñeent-fukk ak ñeenti junni. Elisabeth ak Mary dañuy daje ci juróom-benneelu weer wi, gannaaw juróomi weer yi Elisabeth nëbbu woon. Juróomi weer yi ci aaya juróom bi dañu leen nëbb woon ba atum 2026.

Bi John juddoo, Mary dellu na ca Nazareth, te Zacharias luutul woon. Mary nekkoon na ak Elisabeth ba bunt bi tëj ci jamonoy yoonu Dibéer, jamono ji kàddug yonent gi di wax. Zacharias mooy màndargab yoon bu alfa bi ñu def ba mu luu, te mooy itam màndargab yoon bu omega biy wax ci jamonoy juddug doomam ju góor. Zacharias nekk na ci njàlbéen li ak ci muj gi, di màndargaal malaaka bu njëkk bi ak malaaka bu ñetteel bi, ñoom ñaar. Elisabeth mooy bataaxalu malaaka bu ñaareel bi, te Mary mooy bataaxalu yuuxu digg-guddi bi, biy fekki Elisabeth ci njeexitalu juróomi weer yi mu nëbbu woon.

Njabootu Noah, gi amoon juróom-ñetti nit, làqu woon na ci gaal gi diirub juróomi weer, te gannaaw loolu gaal gi dal ci kaw tundu Ararat. Woote bi jib ci xaaju guddi fekki na malaaka mu ñaareel ma ca Exeter, te wéy ba bunt bi tëju ca bésub 22 Oktoobar 1844, loolu di matal léebu fukki janq ya. Mary fekki na Elisabeth ca Exeter, te wéy ba John juddu.

Bataaxal bi ñu làqoon Litch ci atum 1838 mooy bataaxalu “juróomi weer”. Juróom-ñetti nit ñi nekkoon ci gaal gi ñoo màndargaal li ñu làq juróomi weer yi; mooy Elisabeth di làqu ci juróomi

weer yu jëkk yi ci ëmbam. Boroom bi moo téye woon loxoom ci kaw juróomi weer yi ci atum 1838, ba mu jële loxoom ci juróomi weer yi, may Litch mu siiwal bés bi fukki fan laata muy sotti. Bu ñu tijjee bataaxalu juróomi weer yi ci fan yu mujj yi, ni ñu koy birale nii léegi, dangeen tollu ci juróom-benni fani ndajem diine bi amoon ci dal bi ca Exeter, dale ko 12 ba 17 Ut, 1844, te juróom-benn-fukk ak juróom-benni fan toppoon nañu ca ba ci bunt bu tëj bi ci 22 Oktoobar, 1844. Juróom-ñaar-fukk ak ñaari fan la woon, waaye bu ñu leen tëralee ci ab rëddub waxyu, ba noppi beral màndargay yoon wi, manees na gis ne màndargam wër gi, gi ndajem diine bi amoon ci dal bi ca Exeter doon wone, juróom-benni fan la woon, te juróom-benn-fukk ak juróom-benni fan toppoon nañu ca ba ci bunt bu tëj bi. Ci wàllu waxyu, diir bi dañu koy màndargaal ni 6 6 6.

Jaar-jaari wër gi, ni ko diir bi dale ci Exeter ba 22 oktoobar màndargale, Lamech mi bokk ci juróom-bennëelu maasu askanu Cain moo koy màndargal. Bunt bi dañu koy tëj saa su ñu dindee màndarga gi tëjoon waxyu wi jëm ci juróomi weer. Day tëju ndànk-ndànk, waaye ci wàllu ngëmug Adwantist yi, tëj gu ndànk-ndànk googu ca 9/11 la tàmbalee, te ci wër gi lay àgg. Bu wër gi agsee, dinga feeñal jikko ji Lamech mi bokk ci askanu Cain am, walla ji Lamech mi bokk ci askanu Seth am. Limu jaar-jaar yooyu ci Lamech mi bokk ci askanu Cain mooy 6 6 6, te lim bi ñeel Lamech mi bokk ci askanu Seth ak mbooloom gëmkat mi jël ndam mooy 7 7 7.

Feeñug ñaari jikko yi ñaari Lamech yi ak 666 walla 777 di màndargaal dafay tàmbali ak xew-xew yiy tax mbooloo mi jëmale xelam ci diiney Adventist yi, fekk ñuy laaj lu tax Adventist yi noppi woon ci artu bi jëm ci bali safara yi ca Nashville. Werante biy gën a tàng dafay nekk wone bu ñuy gis ak seeni bët, lu jiitu bunt bu tëj bi ci yoonu Dibéer bi nar a ñëw léegi, te mala yi doon yéeg ci yéegukaay bi di dugg ci gaal gi dañu doon màndargaal loolu. Artu boobu ñuy gis ak seeni bët te di gën a tar, li Elijah dundoon ci tund wu Carmel ak yëngu-yëngu Millerite bi ci atum 1844 dañu ko itam doon màndargaal.

Tëralinu wër gi ci wàllu waxyu

Tëralinu waxyu wi jëm ci wërug dëkk ci xare, giy mujje ci yàqug dëkk bi, dafay misaal ab diiru jamono buy tàmbali ak màndarga te jeex ak màndarga. Dafay misaal ab diiru jamono ak benn waxtu ci jamono. Diir bi ñuy sos nataal bi, ñu ngi koy misaal ci anam yu wuute. Tëralinu waxyu bu mel noonu bu nekk ci seede si Yàlla solal dafay misaal diiru nattu gi aju ci nataalu rab wi, diir buy mujje ci màndargaalu rab wi.

> "'Nataal bi ñu defal rab wi' dafay màndargaal xeetu diiney protestant bu dëddu ngëm gi, bi nar a juddu bu jànguy protestant yi di sàkku ndimbalu nguur gi ngir ga nit ñi ñu topp seen njàngalem ngëm yi. 'Màndargam rab wi' nag, des na ñu leeral li muy tekki." Xare bu Mag bi, 445.

Diir boobu day misaal sosug nataal bu ñeel rab wi te di nataalam; màndargam rab wi, dañu koy doxal ak doole bu nataal bi ñuy sos agsee tolluwaay bi muy man a wax ba tax yoonu Dibéer am. Màndargam sañ-sañu Room, Nebukadnesar moo ko doon misaal bi ñu yàqee Yerusalem. Muy Babilon walla Room, tëralinu wërug dëkk gi dafay fésal buuru bëj-gànnaar ci jamono yu mujj yi. Wërug dëkk gi Orhan defoon, dale ko 1333 ba 1337, ak ñeenti at yi dale ko 27 sulet 1449 ba wërug Constantinople ca 1453 duñuy misaal diir bi dale ko 11 ut 1840 ba 22 oktoobar 1844 rekk, waaye

wër dëkk yooyu dañuy fésal itam cër gi Lislaam am ni doomi ngelawal penku li ci waxyu Mbind mu Sell mi. Mbirum buuru bëj-gànnaar (Babilon walla Room) ak ngelawal penku mooy “xibaar yu bawoo penku ak yu bawoo bëj-gànnaar” ci Dañeel 11:45.

> Waaye ay xibaar yu jóge penku ak bëj-gànnaar dinañu ko jaaxal: kon dina génn ak mer mu réy ngir alag ñu bare te faagaagal leen. Daniel 11:44.

Ñeenti at yi dale ci 27 sulet 1449 ba ci wërug Constantinople ci 1453 duñu wone rekk diiru ñeenti at, waaye su ñu boolee diir boobu ak deewu John Palaiologos ci 1448, juróomi at itam dañuy màndargaal diir boobu.

Tëralin wi feeñ na ci ñaari yoon yi ñu yàqoon Yerusalem ak ci mbënnum Nóoyin. Feeñ na ci màggalu Mucc gu jëkk ga ca Misra, ba malaaka miy rey waroon a gis màndargam deret ci bunt bi, loolu yóbbu Firawna ak xareem ci géej gi ba ñu yiwi ngelawi penku yi, ndox yi tëj bunt bi ñuy jaare dugg ci réew mi ñu dige woon. Tëralin wi nekk na ci taariixu alfa bu mbooloom Pergamos, dale ko ci atum 313 ba ci yoonu dibéer wu jëkk wi ci atum 321, te nekk na ci taariixu omega bu Pergamos, dale ko ci ndogalu Justinian li ci atum 533 ba ci yoonu dibéer wi ci atum 538. Ci mbirum Pergamos, màndarga mi yégleb nguur la walla ndogal, waaye bu ci nekk dafay tàmbali ab diir buy àgge ci aw yoonu dibéer.

Tëralinu wërug Jerusalem ak yàqam ci Ezekiel mi ngi tàmbalee woon ci atum 587 laata juddug Kirist ba ci atum 586 laata juddug Kirist: ñaari at bu ñu ci boolee àpp yi, ak 1,5 at bu ñu leen ci boolewul. Beneen tëralinu wër ci waxyu itam, ñaari at a ko màndargaal ci yëngu-yëngub xare bu Panium, bu boole woon xeexu Panium ci atum 200 laata juddug Kirist ak wërug Sidon ci atum 198 laata juddug Kirist. Deewu jabari Ezekiel méngoo na ak deewu Lamech, deewu John Palaiologos ak xeexu Panium.